

Fjerde Mode.

Mandagen den 2den December Kl. 1.

Forhandlingsprotokollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Formanden: Fra Kirke- og Undervisningsministeren er ved Skrivelse af 30te f. M. fremsendt 150 Exemplarer af „Forflag til Lov angaaende nogle Bestemmelser om Borger- og Almueskolevesenet i Kjøbstæderne og paa Landet“, med Underretning om, at Ministeren ønsker at forelægge dette Lovforslag her i Thinget en af de nærmeste Dage.

Samme Fremsendelse og Underretning er sket fra Justitsministeren med Hensyn til følgende Lovforslag, nemlig „Forflag til Lov om Udpantning og om Ublag uden Grundlag af Dom eller Forlig“; „Forflag til Lov om Vederlag for Kontorholdsudgifter til forskellige Retstjenestemænd“ og „Forflag til Lov om Pension for Cathinka Elisabeth Jacobine Agerflov, født Prahl, Enke efter konstitueret Chef for den 3die Udskrivningskreds, Kommandør Andreas Julius Høfs Agerflov m. m.“

Fra Formanden for Statsrevisoratet har jeg modtaget Underretning om, at de af Rigsdagen valgte Statsrevisorer for Statsregnskabet for Finantsaaret 1871—72 have konstitueret sig og valgt Statsrevisor Th. Hasle til Formand samt Folketingsmand, Overretsprøcurator Balthasar Christensen til Vice-Formand.

Fra Direktionen for Kreditforeningen af Grundeiere i de danske Østifter er modtaget 5 Exemplarer af 21de Beretning for den nævnte Forening, nemlig for Regnskabsaaret 1871—72, hvilke Exemplarer ville blive henlagte i Læsesalen.

Fra Folketingsmanden for Bornholms Amts 2den Valgkreds (Dam) og fra Folketingsmanden for Jægerne (Barentsen) er modtaget Valgbreve, som nu ville blive overgivne til det i dette Møde med nedsatte Udvalg.

Efter Dagsordenen gif man derpaa over til:

Indbringelse ved Folketingsmanden for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) af „Forflag til Lov om Afsløsning af Tienden.“

Frederiksen: Det Forflag, jeg idag har den Ære at fremlægge for det høie Thing, er

2den December.

i alt Væsentligt samstemmende med det Forflag om samme Emne, som af den daværende Folketingsmand for Fredericia (Gad) i Forening med mig blev indbragt i forrige Samling, men det maa desuagtet være mig tilladt igjen idag med et Par Ord at dvæle ved de almindelige Grundsetninger, der have staaet for os, og som have været de ledende ved Udarbejdelsen af dette Forflag. En Grundsetning, der fra den franske Revolutions Tid er spredt over en Del af Tydskland og en stor Del af de øvrige europæiske Lande, er den, at Eiendommene skulde være frie for evige Byrder; hvor der fandtes saadanne Byrder fra Fortiden, skulde man indrette Forholdet saaledes, at de skulde kunne afløses. Man har kaldt dette Jordens, Eiendommens Frihedsprincip. Det har dog ikke været denne Grundsetning, der har ledet os til at fatte denne Sag i Bevægelse, og jeg vil ikke erklære mig for en Tilhænger af denne Grundsetning i al dens Almindelighed, hvormegen Vægt jeg end lægger paa, at Eiendommene saaledes kunne frigjøres for evige Byrder; thi hvor lidet disse end i og for sig tiltale mig, foretrækker jeg dog altså meget Kontraktfriheden, den menneskelige Frihed til at indgaa de Dverenskomster, man maatte finde for godt, til at jeg skulde sætte en bød Ting, Eiendommens Frihed over den menneskelige Frihed. Der er imidlertid ved dette Forhold som ved alle andre Forhold af lignende Bestaafenhed noget meget Mere, der kommer i Betragtning; her komme ganske seregne Hensyn til, som medføre, at man, om man end ikke i Almindelighed kan slutte sig til en saa vidtgaende Grundsetning, dog uden Betænkelse maa gjøre det, og saa at siige ogsaa allevegne har gjort det i Forhold af den Natur som det, vi her omhandle. Der er netop en stor historisk Tilstand, der er skabt ved en kunstig Ordning fra oven af, og derfor kan der altså være nogen Anledning ogsaa for Staten til at gribe ind ved i alt Fald at gjøre det muligt at faae Ende paa dette Forhold. Dertil kommer, at naar man indrømmer, hvad i det Mindste Alle her ere enige i, at saadanne Forhold bør være afsløselige, gjaelder dette netop om et saadant Forhold som Tienden, men der er da slet ingen anden Vej at gaa, der er da ingen anden Mulighed, end at Staten maa gribe ind; det er et Forhold, der maa ordnes i det Hele. Det nytter ikke at henvisse til, at de enkelte Parter kunne komme overens, naar Forholdet er et saadant, at der i Almindelighed skal en Mængde smaa Dverenskomster til, at en Mængde Villier skulle forenes, for at der skal finde en Afsløsning Sted, som begge